

Tarinoidun maailman kritiikkiä

Kari Hotakainen: *Tarina*. 2020. Helsinki: Kustannus-
osakeyhtiö Siltala. 267 s.

Hyvästelkää talot, jotka vanhempanne rakensivat, hyvästelkää talot, jotka itse rakensitte, painakaa poskenne puuhun, jonka oksalle keinun ripustitte, painakaa mieliinne sumuiset äänettömät elokuun illat, sametista ja pitsistä ommellut aamuyöt peltojenne yllä, kaikki mikä täytettiin, tyhjennetään nyt.

Näin kirjoittaa Kari Hotakainen teoksensa *Tarina* ensimmäisellä sivulla. Sanoihin tiivistyy monia syitä, miksi ihmiset eivät halua jättää kotiseutu-
jaan. Hotakaisen romaanissa maassamme on päädytty tähän vääjäämät-
tömänä pidettyyn lopputulokseen.

Kirja lähtee liikkeelle tilanteesta, jossa ennusteet kasvavista kaupungeista ja tyhjenevästä maaseudusta ovat toteutuneet. Kaupungistumisen vääjää-
mättömyyden puolesta puhuneiden unelma on tullut todeksi. Maalaisista on tullut kaupunkilaisia ja maaseutu on jäänyt eläimille. Osa siitä on muutettu Virkistysalueeksi, jossa kaupunkilaiset käyvät rentoutumassa. Ruoantuotannosta huolehtii sadan kilometrin päähän kaupungista perus-
tettu Suurtila, jossa kasvatetaan eläimiä ja luomukasvisruokaa.

Tämän lehden lukijoita kiinnostanee, mitä nasevaa Hotakainen toteaa maaseudusta, kaupungista tai niiden suhteesta. Tämä ei kuitenkaan ole

kirjan keskeinen sisältö, vaan ainakin itse tulkitsisin keskeiseksi teemaksi nousevan tarinoiden kertomisen.

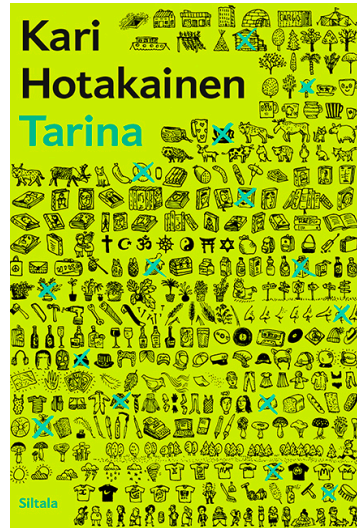
Kävi nimittäin niin, että kaikille maalaisille ei löytynytäkään työtä ja asuntoa. Lisäksi kaupungin vanhaa ja huonokuntoista rakennuskantaa piti purkaa. Päätäjien täytyy siis löytää ratkaisu ongelmaan, jonka he ovat itse saaneet aikaan, kuten Hotakainen asian ilmaisee.

Asuntopulan ratkaisu ulkoistetaan Nuhruisille, akateemisesti koulutetuille työttömille, joista koottiin kymmenen hengen tiimi kehittämään ratkaisumalli asuntokysymykseen.

Tiimi päätyi kokeilemaan mallia, jossa elämästään parhaan tarinan kertoville taataan asunto uudesta vuokratalosta. Loppujen tulisi tulla toimeen omillaan.

Ratkaisumallin pilotointikohteeksi valikoituu vuonna 1967 rakennettu purkutuomion saanut kerrostalo osoitteessa Raatteentie 62. Aasukkaat saavat täyttääkseen lomakkeen, jolla he voivat kertoa tarinansa. Parhaiden tarinoiden valinta ja samalla päätösten tekeminen ihmisten elämästä lankeaa 31-vuotialle psykologille Ilona Kuusilehdolle.

Tästä kirjailija Hotakainen, tarinankerronnan ammattilainen, pyöräyttää esiin ihmisen elämän ja siitä kerrottujen tarinoiden monenkirjavat ulottuvuudet. Hän kääntelee esiin näkökulmia tarinoihin lukijan pohdittaviksi. Raatteentie 62 asukkaiden tarinat laittavat lukijan ajatukset liikkeelle. Kertoessaan elämästään tarinan ihminen esittelee itsensä toisilleen, mutta hukkuuko ihminen tarinoiden taakse, tunnistaako hän enää itseään? Joku voi kierrättää toisten tarinoita omimalla niitä itselleen, kuten tekee psykologi Ilona Kuusilehto. Tarinankerronnan taituri, 91-vuotias Ukko on rakentanut elämästään tarinoiden tarinan Prinssinakin keksijänä. Jotkut eivät osaa sanallistaa omaa tarinaansa, koska he kertovat tarinansa tekemällä, rälläkällä ja pistosahalla. tarinat myös yllättävät, kuten verovirkailijan, joka lukee ihmisten elämästä heidän veroilmoituksiinsa liittämien kuittien kautta ja tulee ihastuneeksi kuittitaituri ja veronkiertäjä Erkki Herkkoon.

Hotakainen kommentoi aikaamme, jossa tarinoita on kaikkialla ja kaikki pitää tarinoittaa. Siksi kirjaa voi lukea tarinoiden yltäkylläisyyden kritiikkinä. Tarinoista on tullut aitouden ja juurten takuu. Jopa Virkistysalueen avajaisten pikkusuolaisella tarjottavalla on oma tarinansa:

Tämän hauen haki järvestä 102-vuotias kalastaja Kukkelström, jonka pojan puikulaperunasta valmistettu muusinokare lepää paimiolaisen metsästäjä-keräilijä Kelpo Huuskovainion tuhatvuotisesta leipäjuuresta leivotulla lätyksellä, ja tämän kaiken on teille kuljettanut perniöläinen autonkuljettaja Luppo, jonka isoisä jo aikoinaan kuljetti arvohenkilöitä heidän kesäasunnoilleen Virkistysalueen itäisiin osiin.

Enää ei kelpaa ihmisen elämän perustarina *opiskelu, työ, asunto, perhe, ura, eläke, vanhuus, hautajaiset*. Pätiksi muuttunut työura pakottaa ihmiset kertomaan elämästään tarinan aina uudelleen, sen kuka on ja mistä tulee.

Mutta entä kaupunki ja maaseutu, minkälaiseksi niiden suhde kirjassa asettuu? Kaupungin ja maaseudun tarinana Tarina kertoo maaseudun muuttuneen luonnon ja perinteen asuinsijaksi ja virkistysresurssiksi. Kaupungistuminen on synnyttänyt ongelmia, joita ei osattu ennakoida. Kirjassa puheenvuoron maaseudusta ja kaupungista pitää itse presidentti Virkistysalueen virallisissa avajaisissa.

Vaikka romaanin kertoja ja sen kirjoittanut kirjailija ei ole yksi ja sama henkilö, kuuluu presidentin puheessa Kari Hotakaisen ääni, joka kehottaa kuulijoita / lukijoita miettimään kaupungistumista ja keskittämistä tukevaa politiikkaa ja toisaalta penää vastuun kantamista seurauksia, jotka kirjailija on punonut tarinaksi ja jotka hän meille Tarinassaan kertoo.